

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre la petició d'accés a diverses dades per part d'un ciutadà

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de un un **Ajuntament** en el que es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar si la petició d'accés a diverses dades per part d'un ciutadà pot suposar una vulneració de la legislació sobre protecció de dades.

En concret, exposa que s'ha rebut una sol·licitud d'un ciutadà demanant una auditoria de totes les bases de dades de l'Ajuntament sobre l'ús que s'ha fet de les dades personals relatives al seu DNI i a diverses matrícules de cotxes, els motius de la seva consulta, i quines dades es poden facilitar a les persones que han fet la consulta de les bases de dades.

Analitzada la consulta, que s'acompanya de la petició efectuada pel ciutadà a l'Ajuntament, i tenint en compte l'informe de l'Assessoria Jurídica, emeto el següent dictamen.

I

(...)

II

L'Ajuntament, com s'exposa als antecedents, adjunta al seu escrit de consulta, la petició del ciutadà on especifica: "*Sol.licito auditoria sobre l'ús que s'ha fet de les dades personals des del gener del 2014 fins a data d'avui del DNI (...) i matrícules (...) per part de l'Administració local de (...).*

(...) Que en aquesta auditoria s'especifiquin els motius pels quals s'han consultat. Que es faci de totes les bases de dades de què disposa l'Ajuntament."

L'objectiu de la persona que fa la sol·licitud és doncs conèixer si les dades relatives a un determinat número de DNI i a determinades matrícules de cotxes han estat consultades per tercers i amb quina finalitat. Amb aquest motiu demana que es revisin totes les bases de dades de l'Ajuntament -utilitzant per això el terme auditoria- on es poden trobar aquestes dades amb la finalitat que l'ens municipal li pugui donar una resposta. Per tant, ens trobem davant un exercici del dret d'accés a les seves dades (concretament DNI i matrícula de cotxe) contingudes en els fitxers titularitat de l'ens local.

La persona sol·licitant fa referència a dades personals (un número de DNI i diverses matrícules de vehicles) sense acreditar que són les seves dades personals. Per tant, cal que l'Ajuntament

en primer lloc comprovi si el número de DNI facilitat així com els números de matrícula dels cotxes, corresponen a la persona que ho sol·licita. De ser així, ens trobaríem davant de l'exercici del dret d'accés regulat a la normativa en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

Tal com ha reconegut el Tribunal Constitucional a la STC 292/2000, tots els ciutadans tenen dret a accedir a la seva informació personal que estigui en poder de terceres persones, com a part del seu dret a l'autodeterminació informativa:

“La garantía de la vida privada de la persona y de su reputación poseen hoy una dimensión positiva que excede el ámbito propio del derecho fundamental a la intimidad (art. 18.1 CE), y que se traduce en un derecho de control sobre los datos relativos a la propia persona. La llamada "libertad informática" es así derecho a controlar el uso de los mismos datos insertos en un programa informático (habeas data) y comprende, entre otros aspectos, la oposición del ciudadano a que determinados datos personales sean utilizados para fines distintos de aquel legítimo que justificó su obtención (SSTC 11/1998, FJ 5, 94/1998, FJ 4).” (FJ 5)

També s'ha manifestat reiteradament en aquest sentit el Tribunal Europeu de Drets Humans, per exemple a la Sentència de 26 de març de 1987 (cas Leander), la de 7 de juliol de 1989 (cas Gaskin) o la de 24 de setembre de 2002 (cas M.G. vs. Regne Unit).

En aquest sentit, l'article 15 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD) estableix el que es coneix com a dret d'accés:

“1. L'interessat té dret a sol·licitar i obtenir gratuïtament informació de les seves dades de caràcter personal sotmeses a tractament, l'origen de les dades i les comunicacions efectuades o que es prevegin fer.

2. La informació es pot obtenir mitjançant la mera consulta de les dades per mitjà de la visualització, o la indicació de les dades que són objecte de tractament mitjançant escrit, còpia, telecòpia o fotocòpia, certificada o no, en forma llegible i intel·ligible, sense utilitzar claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

3. El dret d'accés a què es refereix aquest article només pot ser exercit a intervals no inferiors a dotze mesos, llevat que l'interessat acrediti un interès legítim a aquest efecte, cas en què el poden exercir abans.”

Per la seva banda, l'article 27 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD), disposa el següent:

“1. El dret d'accés és el dret de l'afectat a obtenir informació sobre si les seves pròpies dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, la finalitat del tractament que, si s'escau, s'estigui realitzant, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes d'aquestes.

2. En virtut del dret d'accés, l'afectat pot obtenir del responsable del tractament informació relativa a dades concretes, a dades incloses en un determinat fitxer, o a totes les seves dades sotmeses a tractament.

No obstant això, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, el responsable del fitxer pot sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés, i a aquest efecte li ha de facilitar una relació de tots els fitxers.

3. El dret d'accés és independent del que atorguen als afectats les lleis especials i en particular la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.”

Així doncs, el sol·licitant pot fer ús del dret d'accés que li atorga la LOPD i dirigir-se a l'Ajuntament, com a responsable dels fitxers en els quals constin les seves dades per conèixer quines dades es tracten, la finalitat del tractament, l'origen de les dades, i la informació de què disposi l'Ajuntament sobre les comunicacions realitzades.

Per tant, tota la informació que demana el sol·licitant tindria cabuda dins del dret d'accés. La informació sobre l'ús de les dades, tindria cabuda dins la previsió de l'article 27.1 RLOPD relativa a la finalitat del tractament. I la informació sobre els motius de les consultes que hagin pogut fer terceres persones i les dades concretes que s'han comunicat, tindria cabuda dins la previsió de l'article 27.1 RLOPD relativa a “*la informació disponible sobre (...) les comunicacions realitzades*”.

Ara bé, la informació sobre les comunicacions realitzades, abastaria la identitat de les persones o entitats a les quals s'hagi comunicat la informació, però no les persones concretes que, com a personal de l'entitat a qui s'hagin pogut comunicar, hi hagin tingut accés.

Cal fer esment que en la present petició el ciutadà fa referència a totes les bases de dades de l'Ajuntament, sense especificar les bases de dades concretes a les quals vol accedir. En aquest sentit, el RLOPD preveu en el seu article 27.2, només per als casos en què hi hagi raons d'una complexitat especial que ho justifiquin, que el responsable del fitxer, en aquest cas, l'Ajuntament, pugui sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vol exercir el dret d'accés, i a aquest efecte haurà de facilitar una relació dels fitxers concrets on puguin constar les dades.

III

Pel que fa a la sistema concret mitjançant el qual es pot accedir a la informació sol·licitada, els apartats 1 i 2 de l'article 28 del RLOPD, estableixen que:

“1. En exercir el dret d'accés, l'afectat pot optar per rebre la informació a través d'un o diversos dels següents sistemes de consulta del fitxer:

a) Visualització en pantalla.

b) Escrit, còpia o fotocòpia remesa per correu, certificat o no.

c) Telecòpia.

- d) Correu electrònic o altres sistemes de comunicacions electròniques.*
- e) Qualsevol altre sistema que sigui adequat a la configuració o implantació material del fitxer o a la naturalesa del tractament, ofert pel responsable.*

2. Els sistemes de consulta del fitxer que preveu l'apartat anterior es poden restringir en funció de la configuració o implantació material del fitxer o de la naturalesa del tractament, sempre que el que s'ofereixi a l'afectat sigui gratuït i assegurí la comunicació escrita, si aquest així ho exigeix."

Així, l'article 28 del RLOPD disposa que en exercir l'accés, la persona afectada pot escollir, entre els sistemes especificats al citat article, el mitjà pel qual vol rebre la informació.

En aquest cas, la persona no especifica el mitjà a través del qual desitja que li sigui tramesa la informació. Només indica, en una autorització inclosa al revers de la seva sol·licitud, que autoritza que siguin lliurades a la persona que identifica com la seva advocada.

Així, davant el silenci de la persona sol·licitant respecte al sistema pel qual vol accedir a la informació, l'Ajuntament estaria legitimat per posar aquesta informació a disposició de l'advocada indicada per la persona sol·licitant pel mitjà que consideri oportú sempre que estigui d'acord amb la normativa esmentada.

IV

Finalment, escau recordar que l'Ajuntament té l'obligació de respondre la petició del ciutadà encara que no disposi de les dades sobre les quals es du a terme l'accés.

Així, l'article 29.1 del RLOPD disposa:

"1. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició d'accés, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal dels afectats, igualment els ho ha de comunicar en el mateix termini."

Queda doncs clar, que el fet que l'Ajuntament no disposi de dades de caràcter personal de la persona afectada no l'eximeix del seu deure de comunicar a la persona sol·licitant tal circumstància, en el mateix termini d'un mes. En cas contrari, la manca de resposta dins del termini a la sol·licitud d'accés de dades per part de l'Ajuntament, implicaria una actuació contrària a allò previst a les normes que regulen l'exercici del dret d'accés, i per tant, el sol·licitant podria dur a terme una reclamació de tutela del dret d'accés davant d'aquesta Autoritat.

L'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

“1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o la improcedència de la denegació.”

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada per un un **Ajuntament** en relació amb la petició d'accés a diverses dades per part d'un ciutadà pugui suposar una vulneració de la legislació de protecció de dades personals, es fan les següents,

Conclusions

El dret d'accés previst a la normativa en matèria de protecció de dades, comprèn, entre altres aspectes, el dret a conèixer l'ús que s'ha fet de les dades relatives núm. de DNI i la matrícula de diversos vehicles de la persona física sol·licitant, i les dades concretes que s'han comunicat a terceres persones, indicant els motius pels quals s'ha fet aquesta consulta.

Barcelona, 18 de juny de 2015